

Sygn. akt VI U 1928/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy S. S.

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: R. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 3 lipca 2014 r., znak: (...)

w sprawie: R. C.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. C. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 31 maja 2017 r.
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1928/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie przepisu art. 57 w związku z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t.), odmówił przyznania ubezpieczonemu R. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 1 lipca 2014 r. nie stwierdziła niezdolności ubezpieczonego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony R. C., który wniósł o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony R. C. (ur. (...)) w dniu 6 maja 2014 r. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Po przeprowadzeniu badania i analizie załączonej dokumentacji lekarskiej lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 27 maja 2014 roku orzekł, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Po rozpoznaniu sprzeciwu od tego orzeczenia w dniu 1 lipca 2014 roku również Komisja Lekarska stwierdziła, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS było podstawą odmowy przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w zaskarżonej decyzji z dnia 3 lipca 2014 roku.

- okoliczności bezsporne.

W celu weryfikacji ustaleń dokonanych przez organ rentowy, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy o specjalnościach: neurolog, psychiatra, specjalista medycyny pracy na okoliczność czy stan zdrowia ubezpieczonego czyni go całkowicie czy też częściowo niezdolnym do pracy.

Biegli po zapoznaniu z dokumentacją medyczną, zebraniu wywiadu i przeprowadzeniu badania rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- padaczkę z napadami uogólnionymi

- bóle głowy

W ocenie biegłych lekarzy sądowych stan zdrowia ubezpieczonego nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Przebieg zaburzeń u ubezpieczonego ma charakter przewlekły, w czasie ulegało natomiast zmianie nasilenie poszczególnych objawów. Biegli stwierdzili, że ubezpieczony jest leczony z powodu padaczki od dzieciństwa. Codziennie przyjmuje leki. Napady padaczkowe stanowiące zasadniczy przejaw tej przewlekłej choroby są zjawiskiem nagłym, mimo systematycznej terapii nadal występują. Ubezpieczony wymaga dalszego leczenia w celu zapewnienia efektywnej długotrwałej poprawy. W ocenie biegłych padaczka stanowi przeciwwskazanie do pracy: na wysokości, przy obsłudze maszyn niebezpiecznych, w służbie ruchu, w porze nocnej. Problemy natury psychicznej mogą stanowić przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny. Zdaniem biegłych możliwe jest wykonywanie pracy zarobkowej po uwzględnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do zatrudnienia. Tym samym biegli zgodzili się z opinią lekarza orzecznika ZUS i komisji lekarskiej ZUS, którzy uznali, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

- dowód: opinia biegłych z dnia 20.02.2015 r. (k. 15-16 akt sądowych).

Po zapoznaniu się z opinią wydaną przez biegłych, organ rentowy w piśmie z dnia 10 kwietnia 2015 r. poinformował, iż nie wnosi zastrzeżeń do w/w opinii.

Z kolei ubezpieczony w piśmie z dnia 27 kwietnia 2015 r. wniósł zastrzeżenia do opinii, podnosząc, że cierpi na bóle głowy, z którymi nie może sobie poradzić.

Zarządzeniem Sądu z dnia 30 kwietnia 2015 r. biegli sądowi zostali zobowiązani do uzupełnienia opinii wydanej w sprawie poprzez wskazanie czy ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy z uwagi na to, że opinia z dnia 20.02.2015 r. zawierała jedynie stwierdzenie, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Biegli lekarze sądowi w wydanej w dniu 2 lipca 2015 r. uzupełniającej opinii sądowno-lekarskiej stwierdzili u ubezpieczonego obniżony poziom funkcjonowania intelektualnego. Zdaniem biegłych problemy natury psychicznej mogą stanowić przyczynę ograniczeń w zakresie zatrudnienia związanego z wysokimi wymaganiami dotyczącymi tempa pracy, ciągłej dyspozycyjności, bieżącej, systematycznej oceny.

Biegli stwierdzili nadto, iż u ubezpieczonego w obszarze procesów pamięciowych dominuje osłabienie pamięci operacyjnej, co wtórnie pogarsza sprawność i precyzję myślenia. Zdaniem biegłych możliwość przekwalifikowania zawodowego (nabywania nowych umiejętności) - z uwagi na stan psychiczny - jest znacznie ograniczona. W ocenie biegłych ubezpieczony utracił w znacznym stopniu zdolność do wykonywania zatrudnienia zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji (masarz-wędliniarz) i jest częściowo niezdolny do pracy okresowo (do maja 2017 roku), od dnia złożenia wniosku rentę. Możliwe jest wykonywanie pracy zarobkowej po uwzględnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do zatrudnienia np. w warunkach chronionych.

- dowód: opinia uzupełniająca biegłych z dnia 2.07.2015 r. (k. 32 akt sądowych).

Po zapoznaniu się z opinią uzupełniająca wydaną przez biegłych, ubezpieczony i organ rentowy wnieśli zastrzeżenia do ww. opinii.

Ubezpieczony w piśmie z dnia 13.08.2015 r. podniósł, iż nie zgadza się z opinią uzupełniająca biegłych, gdyż choruje od 1997 r. na epilepsję, ma częste ataki. W wieku 2 lat zachorował na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Wskutek padaczki bolą go stawy, cierpi na żylaki, migrenę i osłabienie organizmu. Kolejnym piśmie z dnia 15.09.2015 r. ubezpieczony wniósł o powołanie dowodu z opinii nowego zespołu biegłych składzie z biegłym z zakresu medycyny pracy.

Organ rentowy w piśmie z dnia 17.08.2015 r. wskazał, iż ubezpieczony z wykształceniem zawodowym - masarz-wędliniarz jest zatrudniony na całym etacie w magazynie masarni jako pakowacz przy ręcznym oklejaniu wędlin, nie korzystając z ZLA. Zarówno padaczka jak i niski intelekt są wniesione do ubezpieczenia. Zdaniem organu u ubezpieczonego nie nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia w okresie zatrudnienia - z dokumentacji neurologicznej wynika, że napady padaczki obecnie są sporadyczne (2-3 razy w roku), badanie EEG ze 01/2012 - zapis prawidłowy, w MRI głowy z 09/2011 jedynie niewielkie zaniki korowo-podkorowe, poza tym bez zmian - i to nie koliduje z wykonywaniem pracy przez ubezpieczonego. Co do poziomu intelektu - ubezpieczony już w szkole podstawowej przejawiał problemy w nauce (powtarzał np. II klasę szkoły podstawowej), co też potwierdzili biegli. Badanie II u biegłego psychologa w skali pełnej - 81, co może sugerować najwyżej ociążałość umysłową (wniesioną do ubezpieczenia). Organ podniósł, że biegli nie wykazali też cech ostrej psychopatologii, ani istotnych objawów neurologicznych uzasadniających orzeczenie długotrwałej niezdolności do pracy. Organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej, po zapoznaniu się biegłych z zastrzeżeniami ZUS, a w przypadku nie uwzględnienia wniosku - o oddalenie odwołania.

Sąd uwzględnił zastrzeżenia organu rentowego i dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłych sądowych.

Biegli lekarze sądowi w wydanej w dniu 10 października 2015 r. uzupełniającej opinii sądowo-lekarskiej podtrzymali wnioski i argumentację wskazaną w opiniach wydanych poprzednio, tj. z dnia 20.02.2015 r. i 2.07.2015 r. Biegli wyjaśnili, iż możliwości w zakresie funkcjonowania społecznego ubezpieczonego uwzględnione zostały w orzeczeniu z dnia 8.08.2012r. wydanym przez (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B.. Badany został zakwalifikowany do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (okresowo) - z uwzględnieniem, że niepełnosprawność w istnieje od 10 roku życia (kod 06 E). Zdaniem biegłych podjęcie takiej decyzji orzeczniczej wskazuje na ograniczone możliwości funkcjonowania badanego w środowisku, ze względu na występujące u niego deficyty i zmniejszone zdolności przystosowawcze. Wskazania dotyczące rehabilitacji zawodowej obejmują możliwość pracy w warunkach chronionych, przeciwwskazana jest praca na wysokości, przy maszynach w ruchu, przy ogniu, prowadzenie pojazdów mechanicznych. Biegli wskazali, że lekarz prowadzący - specjalista neurolog - w zaświadczeniu lekarskim o stanie zdrowia z dnia 22.04.2014r. potwierdził u badanego następujące rozpoznanie: padaczka lekooporna, zaniki korowe mózgowia, przewlekłe bóle głowy, rwa piersiowa. W ocenie wyników leczenia, rokowaniu lekarz prowadzący zaznaczył: chory niezdolny do pracy, wymaga leczenia.

Zdaniem biegłych sądowych problemy natury psychicznej występujące u ubezpieczonego wymagają dalszej diagnostyki, ale już teraz mają istotny wpływ na funkcjonowanie społeczne badanego. W okresie dorosłości

zmniejszały się umiejętności społeczne oraz interpersonalne i nasilał się stopień nieprzystosowania w zakresie funkcjonowania psychospołecznego - dotyczy to przede wszystkim perspektywy zdobycia i utrzymania zatrudnienia. Padaczka stanowi przeciwwskazanie do pracy: na wysokości, przy obsłudze maszyn niebezpiecznych, w służbie ruchu, w porze nocnej. Możliwe jest wykonywanie pracy zarobkowej po uwzględnieniu przeciwwskazań zdrowotnych do zatrudnienia (np. poniżej posiadanych kwalifikacji w warunkach chronionych). Biegli stwierdzili, że u ubezpieczonego nastąpiło istotne pogorszenie funkcjonowania, biorąc pod uwagę obraz kliniczny zaburzeń u badanego - nasilenie i częstość objawów, dotychczasowy przebieg choroby, obecny stan zdrowia. Po przystąpieniu do ubezpieczenia nastąpiła zmiana - obniżenie zdolności do zarobkowania. U ubezpieczonego stwierdzono obniżony poziom funkcjonowania intelektualnego. Biegli zaznaczyli, że osoby z takim deficytem funkcji poznawczych są zwykle potencjalnie zdolne do pracy wymagającej raczej praktycznych niż szkolnych umiejętności. W określonych warunkach społeczno-kulturowych niepełnosprawność intelektualna mogła początkowo nie ograniczać w znacznym stopniu zdolności do zatrudnienia. Jednak stopniowo narastające trudności emocjonalne i behawioralne spowodowały u badanego niezdolność do radzenia sobie w efektywnym pełnieniu ról społeczno-zawodowych. W ocenie biegłych możliwość przekwalifikowania zawodowego (nabywania nowych umiejętności) - z uwagi na stan psychiczny ubezpieczonego - jest znacznie ograniczona.

- dowód: opinia uzupełniająca biegłych z dnia 10.10.2015 r. (k. 61-62 akt sądowych).

Po zapoznaniu się z ww. opinią uzupełniająca organ rentowy w piśmie z dnia 2.12.2015 r. wniósł zastrzeżenia, wskazując, iż nie akceptuje opinii biegłych, którzy nie odnieśli się do poprzednio postawionych zarzutów. Organ wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii drugiego zespołu biegłych, a w przypadku nie uwzględnienia wniosku – o oddalenie odwołania.

Ubezpieczony w piśmie z dnia 25.01.2016 r. podniósł, iż akceptuje wnioski biegłych zawarte w opinii uzupełniającej.

Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń organu rentowego i uznał za zbędne powoływanie kolejnego zespołu biegłych lekarzy sądowych. Podzielił natomiast wnioski zawarte w opinii biegłych z dnia 20.02.2015 r. oraz uzupełniających opiniach biegłych z dnia 2.07.2015 r. i 10.10.2015 r.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie spór dotyczył tego, czy ubezpieczony spełnia przesłankę nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1440 j.t.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt. 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat,

jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 w/w ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 w/w ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 wymienianej ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W rozpoznawanej sprawie Sąd podzielił stanowisko biegłych sądowych co do występowania u ubezpieczonego częściowej niezdolności do pracy, zaprezentowane w opinii sądowno-lekarskiej wydanej w niniejszej sprawie, która następnie została uzupełniona przez biegłych dwiema opiniami uzupełniającymi. W opinii uzupełniającej z dnia 10.10.2015 r. biegli odnieśli się do zarzutów sformułowanych przez strony postępowania, i wyjaśnili dokładnie, że stan zdrowia ubezpieczonego uzasadnia przyznanie prawa do renty. Biegli powołali się na schorzenia ubezpieczonego, ocenili obraz kliniczny zaburzeń u ubezpieczonego, nasilenie i częstość objawów, przebieg choroby i stwierdzili, że nastąpiło istotne pogorszenie w funkcjonowaniu po przystąpieniu do ubezpieczenia. Biegli wskazali, że u ubezpieczonego stwierdzono obniżony poziom funkcjonowania intelektualnego i podkreślili, że możliwość przekwalifikowania zawodowego ubezpieczonego, z uwagi na stan psychiczny ubezpieczonego, jest znacznie ograniczona. Sąd uznał powyższe opinie za wyczerpujące, poddając wszechstronnej analizie stan zdrowia ubezpieczonego w odniesieniu do jego możliwości zawodowych i braku poprawy w stanie zdrowia. Opinia biegłych w sposób jasny i stanowczy odnosi się do stanu zdrowia ubezpieczonego i wyjaśnia na czym polegają ograniczenia w wykonywaniu pracy. Powyższa opinia została szczegółowo uzasadniona, a ponadto wnioski w niej zawarte nie nasuwały wątpliwości co do jej trafności, zatem brak było podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego. Biegli są doświadczonymi specjalistami z tych dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego. Opinię wydali po zapoznaniu się z wszystkimi dokumentami leczenia przedłożonymi przez ubezpieczonego. Stanowisko swoje fachowo, logicznie i wyczerpująco uzasadnili. Sąd uznał tym samym, że nie ma podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, tym bardziej, że zastrzeżenia organu rentowego z dnia 2.12.2015 r. nie wskazały konkretnych zarzutów stawianych opinii i zmierzały jedynie do przewleczenia postępowania.

Mając na względzie powyższą argumentację Sąd uznał, iż ubezpieczony spełnia wszystkie warunki dla przyznania mu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 31 maja 2017 r.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego. Biegli sądowi orzekali w oparciu o ten sam materiał dowodowy, który był w dyspozycji organu rentowego. W ocenie Sądu ważna analiza dokumentacji medycznej, pozwalała na stwierdzenie, iż częściowa niezdolność do pracy występuje u ubezpieczonego już na etapie postępowania przed organem rentowym. Z uwagi na powyższe w punkcie 2 wyroku stwierdzono, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, zgodnie z art. 118 ust 1a ustawy emerytalnej.

SSO Ewa Milczarek